

Cynulliad National
Cenedlaethol Assembly for
Cymru Wales

Pwyllgor Cyfle Cyfartal Crynodeb o'r adroddiad

Materion sy'n effeithio ar weithwyr mudol yng Nghymru,
eu teuluoedd a'r cymunedau y maent yn byw a gweithio ynddynt

Tachwedd 2008

Mae crynodeb o'r adroddiad hwn ar gael mewn fformatau eraill os gofynnir amdanynt a gellir cael copïau pellach o'r adroddiad gan:

Y Pwyllgor Cyfle Cyfartal
Gwasanaeth y Pwyllgorau
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Ffôn: 029 2089 8149
E-bost: Linda.heard@wales.gsi.gov.uk

Ceir copi electronig o'r adroddiad hwn ar wefan y Pwyllgor:
www.cynulliadcymru.org

Gwasanaeth y Pwyllgorau

Tom Jackson – Clerc Pwyllgor
Rita Phillips – Dirprwy Glerc Pwyllgor
Linda Heard – Swyddog Cymorth y Pwyllgor

Gwasanaeth Ymchwil yr Aelodau

Denise Rogers – Arbenigwr y Pwyllgor

Gwasanaeth Cyfreithiol yr Aelodau

Helen Roberts – Cynghorydd Cyfreithiol

Mae'r holl ddogfennau ar gael yn y fformatau eraill canlynol os gofynnir amdanynt:

- Braille
- Tâp Awdio/CD
- Print Bras
- Fformatau electronaidd - disc /CD-ROM / e-bost
- Saesneg Rhwydd ei Ddarllen a Chymraeg Rhwydd ei Ddarllen

Gellir cynhyrchu crynodeb o'r adroddiad mewn ieithoedd eraill os oes cais.

CYFLWYNIAD Y CADEIRYDD

Grŵp o Aelodau'r Cynulliad, o wahanol bleidiau gwleidyddol, yng Nghynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r Pwyllgor Cyfle Cyfartal. Crynodeb yw hwn o adroddiad y Pwyllgor ar ei ymchwiliad i brofiadau gweithwyr mudol yng Nghymru, eu teuluoedd, a'r cymunedau y maent yn byw ac yn gweithio ynddynt. Yn ystod ei ymchwiliad, fe siaradodd fy mhwyllgor ag ystod eang o arbenigwyr a sefydliadau sy'n gweithio gyda gweithwyr mudol. Gwnaethom hefyd geisio siarad â gweithwyr mudol eu hunain, gan ymweld â chanolfan cyngor ac eiriolaeth yn Wrecsam, a chyfarfod â chynrychiolwyr llysgenadaethau.

Heddiw, mae llawer o bobl yn credu straeon ffug am weithwyr mudol, a hynny'n anghyfiawn. Er enghraifft, mae rhai pobl yn credu bod 'pobl fudol yn dod â mwy o drosedd' ond, mewn gwirionedd, nid yw pobl fudol yn fwy tebygol o droseddu, na'n fwy tebygol o ddirodded o drosedd, na dinasyddion eraill y DU

Mae fy Mhwyllgor wedi gwneud nifer o argymhellion i Lywodraeth Cynulliad Cymru. Rwy'n gobeithio y bydd y rhain yn sicrhau cyfle cyfartal i weithwyr mudol, eu teuluoedd, y sefydliadau a staff y maent yn dod i gysylltiad â nhw, a phobl eraill yn y cymunedau y maent yn byw ac yn gweithio ynddynt.

Os oes gennych ddiddordeb yn fy Mhwyllgor neu yn ein hadroddiad, gallwch ddod o hyd i fwy o wybodaeth amdanom yn <http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-committees/bus-committees-third1/bus-committees-third-eoc-home.htm>. Yn anffodus, dim ond yn y Gymraeg a'r Saesneg y mae'r wefan hon ar gael, ond mae nifer o'r sefydliadau a roddodd dystiolaeth i'n Pwyllgor yn mynd ati i helpu gweithwyr mudol i ddod o hyd i wybodaeth, a gallant ddarparu help a chefnogaeth mewn ardaloedd eraill. Ymhlith y sefydliadau hyn mae:

- Cymdeithas Lleiafrifoedd Ethnig Cymru Gyfan (AWEMA):
Caerdydd - 029 2066 4213
Abertawe - 01792 475509
www.awema.org.uk/
- Canolfan Cyngor ac Eiriolaeth i Weithwyr Mudol Parc Caia
Wrecsam - 019 7831 0984
- Cymdeithas Gydfuddiannol Pwyliaid Cymru
Llanelli - 015 5477 0867
- Cyngor Cydraddoldeb Hiliol De Ddwyrain Cymru
Casnewydd - 016 3325 0006
www.sewrec.org.uk/
- Gweithredu Gwirfoddol Caerdydd
Caerdydd - 029 2048 5722
www.vacardiff.org.uk/
- Cyngor Cydraddoldeb Hiliol y Cymoedd
Rhondda Cynon Taf - 014 4374 2704

Ann Jones
Cadeirydd, y Pwyllgor Cyfle Cyfartal

AELODAETH Y PWYLLGOR

Ann Jones AC (Cadeirydd)
Llafur
Dyffryn Clwyd

Eleanor Burnham AC
Democratiaid Rhyddfrydol Cymru
Gogledd Cymru

Bethan Jenkins AC
Plaid Cymru
Gorllewin De Cymru

Nick Ramsay AC
Plaid Geidwadol Cymru
Sir Fynwy

Joyce Watson AC
Llafur
Canolbarth a Gorllewin Cymru

CYFLWYNIAD A CHEFNDIR

Faint o weithwyr mudol sydd yng Nghymru?

1. Nid oes unrhyw un yn gwybod faint o weithwyr mudol sydd yng Nghymru ar hyn o bryd, na faint fydd yma yn y dyfodol. Mae'n bosibl y gallai nifer y gweithwyr mudol ostwng. Dywedodd Mr Trepczynski, Gweinidog Gynghorydd Llysoenhadaeth Gwlad Pwyl yn Llundain, wrth y Pwyllgor:

“Yr hyn y gallwn ni ei ddisgwyl yn achos Gwlad Pwyl yw y bydd lleihad araf yn nifer y Pwyliaid yn y DU... i'r rheiny sy'n ennill llai nag £8 yr awr, nid yw'n economaidd hyfyw yn ymarferol bod yn y DU mwyach”.

2. Fodd bynnag, rhagwelir yn eang y bydd nifer y gweithwyr mudol yn y DU yn cynyddu yn y dyfodol, wrth i wledydd eraill ymuno â'r Undeb Ewropeaidd.

Beth yw gweithiwr mudol?

3. Nid oes un diffiniad unigol o weithiwr mudol. Yn eu hymchwiliad, yn gyffredinol fe ddefnyddiodd yr Aelodau y diffiniad o weithiwr mudol a ddefnyddir yn y Confensiwn Rhyngwladol ar Ddiogelu Hawliau'r Holl Weithwyr Mudol ac Aelodau o'u Teuluoedd, erthygl 2.1, a gyhoeddwyd gan Swyddfa'r Uchel Gomisiynydd dros Hawliau Dynol (1990). Dyma gyfieithiad o'i ddiffiniad o weithiwr mudol:

“rhywun y bwriedir ei gyflogi, a gyflogir neu a gyflogwyd mewn gweithgaredd am dâl mewn gwladwriaeth lle nad yw ef neu hi yn ddinesydd”.

Sut gwnaeth y Pwyllgor gasglu gwybodaeth?

4. Yn ystod eu hymchwiliad, fe siaradodd y Pwyllgor ag ystod o dystion, gan gynnwys y Dirprwy Weinidog dros Sgiliau, asiantaethau ar y rheng flaen, cynrychiolwyr llywodraeth leol, undebau llafur, awdurdodau gorfodi'r gyfraith, cynrychiolwyr llysoenhadaethau, grwpiau ffydd, a mudiadau gwirfoddol.

5. Derbyniodd y Pwyllgor 30 darn o dystiolaeth ysgrifenedig. Ymwelodd y Pwyllgor hefyd â'r Ganolfan Cyngor ac Eiriolaeth i Weithwyr Mudol ym Mharc Caia, Wrecsam.

Beth ddywedodd y dystiolaeth?

6. Roedd dystion yn gytûn ynglŷn â llawer o'r materion allweddol i weithwyr mudol, eu teuluoedd, a'r cymunedau y maent yn byw ac yn gweithio ynddynt, ond roedd ganddynt syniadau gwahanol ynglŷn â sut i ddatrys yr heriau hyn.

7. Dyma'r pum thema allweddol a ddaeth i'r amlwg yn ystod yr ymchwiliad:

- Gwella mynediad at wybodaeth i weithwyr mudol a'u teuluoedd;
- Gwella mynediad at Ddosbarthiadau Iaith;
- Gwella amodau ar gyfer gweithwyr mudol a'u teuluoedd;
- Hybu perthnasoedd da rhwng gweithwyr mudol a'u teuluoedd, a'r cymunedau y maent yn byw ac yn gweithio ynddynt; a
- Chymorth i sefydliadau a staff sy'n dod i gysylltiad â gweithwyr mudol a'u teuluoedd

Thema 1: Gwella mynediad at wybodaeth i weithwyr mudol a'u teuluoedd

8. Awgrymodd tystion fod llawer o broblemau i weithwyr mudol yn codi oherwydd nad ydynt yn ymwybodol o'u hawliau a'u cyfrifoldebau. Gall hyn wneud gweithwyr yn agored i gyflogwyr a landlordiaid digydwybod gamfanteisio arnynt, neu wneud iddynt ddefnyddio gwasanaethau yn y modd anghywir.

9. Mae nifer o awdurdodau lleol yn cynhyrchu pecynnau croeso i weithwyr mudol, a gall y rhain gynnwys gwybodaeth ddefnyddiol. Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru hefyd wedi cynhyrchu pecyn gwybodaeth 'Croeso i Gymru'. Fodd bynnag, nid oes unrhyw un ffynhonnell wybodaeth ar hyn o bryd y gall gweithwyr mudol gyfeirio ati i ddysgu am eu hawliau a'u cyfrifoldebau yn y DU.

10. Dywedodd tystion hefyd fod yna lawer o weithwyr mudol nad ydynt yn defnyddio sgiliau neu gymwysterau maent wedi'u hennill yn eu gwledydd cartref. Awgrymodd tystion bod hyn weithiau oherwydd rhwystrau ieithyddol, ac weithiau oherwydd nad oedd cyflogwyr yn deall cymwysterau gweithwyr mudol.

Thema 2: Gwella mynediad at ddosbarthiadau iaith

11. Roedd tystion yn gytûn bod sgiliau iaith Saesneg gwael yn ei gwneud yn anodd iawn i weithwyr mudol ddysgu am eu hawliau a'u cyfrifoldebau, neu eu mynnu.

12. Awgrymodd tystion bod angen i ddosbarthiadau 'Saesneg ar gyfer Siaradwyr Ieithoedd Eraill' (ESOL) fod ar gael ar wahanol adegau a fyddai'n addas ar gyfer gweithwyr mudol sy'n gweithio sifftiau. Gwnaeth tystion sylw y gallai gwirfoddolwyr a thechnoleg hefyd helpu i ddarparu hyfforddiant yr iaith Saesneg ynghyd â dosbarthiadau.

13. Dywedodd y Dirprwy Weinidog dros Sgiliau:

"rydym yn datblygu polisi Saesneg-ar-gyfer-siaradwyr-ieithoedd-eraill, a fydd yn bwysig wrth fynd i'r afael â'r materion hyn".

Thema 3: Gwella amodau ar gyfer gweithwyr mudol a'u teuluoedd

14. Clywodd y Pwyllgor sut roedd rhai gweithwyr mudol yn cael eu trin yn anghyfreithlon yn y gwaith, er enghraifft, trwy beidio â chael digon o dâl. Fodd bynnag, cymharol ychydig o weithwyr mudol oedd yn cwyno am gael eu trin yn anghyfreithlon. Awgrymodd tystion y gallai hyn fod oherwydd bod gweithwyr yn ofn cwyno – ni fyddai budd-daliadau ar gael i rai gweithwyr pe byddent yn colli eu swyddi. Gwnaeth yr Awdurdod Trwyddedu Gangfeistri (GLA) y sylw:

"os gallwch chi wneud £1 yr awr, pan mai £1 y dydd yw'r cyflog gartref, nid ydych chi'n mynd i fod yn cwyno amdano".

15. Penderfynodd y Pwyllgor fod mwyafrif y gweithwyr mudol yn cael llety ac yn cael eu cyflogi dan amodau a oedd yn gyfreithlon. Fodd bynnag, penderfynodd y Pwyllgor hefyd fod rhai amodau gweithio, fel oriau hir neu gontractau oriau sero, yn gwbl gyfreithlon er nad oeddent yn ddymunadwy.

16. Clywodd y Pwyllgor hefyd fod gweithwyr mudol a'u teuluoedd, a oedd yn byw mewn llety yn y sector gosod preifat ac nad oeddent yn gwybod eu hawliau, yn gallu bod yn agored i landlordiaid digydwybod gamfanteisio arnynt.

17. Clywodd y Pwyllgor fod rhai banciau'n darparu gwasanaethau mwy hygyrch i weithwyr mudol. Nododd y Pwyllgor fod NatWest wedi lansio Cyfrif Croesawu Pwyliaid ym mis Ionawr 2007, a bod gwasanaethau, fel bancio dros y ffôn a thrwy'r rhyngwyd, yn cael eu cyflwyno yn y Bwyleg.

Thema 4: Hybu perthnasoedd da rhwng gweithwyr mudol a'u teuluoedd, a'r cymunedau y maent yn byw ac yn gweithio ynddynt

18. Roedd rhai tystion yn pryderu y gallai gweithwyr mudol deimlo wedi'u hynysu o'u cymunedau. Fodd bynnag, clywodd y Pwyllgor nifer o enghreifftiau o weithwyr mudol yn llwyddo i integreiddio a ffurfio perthynas â chymunedau lleol a phobl eraill o'u gwledydd eu hunain. Er enghraifft, roedd dinasyddion Gwlad Pwyl wedi'u recriwtio fel cwnstabiliaid arbennig yng Ngogledd Cymru, ac fel cyfieithwyr a chyngorwyr gwirfoddol yng Nghymdeithas Gydfuddiannol Pwyliaid Cymru. Roedd gweithwyr ym Mharc Caia wedi datblygu Grŵp Merched Pwylaidd, wedi'i hwyluso gan siaradwr Pwyleg brodorol.

20. Roedd llawer o'r mythau ynglŷn â gweithwyr mudol yn achosi pryder i dystion, oherwydd eu bod yn ofni y gallai'r rhain annog gwahaniaethu ac aflonyddu.

21. Awgrymodd nifer o dystion hefyd y gellid cydlynu sefydliadau sy'n gweithio i gefnogi gweithwyr mudol yn well.

Thema 5: Cymorth i sefydliadau a staff sy'n dod i gysylltiad â gweithwyr mudol a'u teuluoedd

22. Roedd nifer o dystion yn pryderu nad oedd gwasanaethau ar y rheng flaen yn ymwybodol o hawliau pobl fudol, neu eu bod yn ddryslyd yn eu cylch. Gwnaeth Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru sylw ei bod weithiau'n anodd i bobl ddeall pa hawliau oedd gan rai gweithwyr mudol penodol. Roedd yr hawliau hyn yn cael eu pennu yn ôl pa mor hir roeddent wedi bod yn y DU, o ble roeddent yn dod yn wreiddiol, p'un a oeddent yn weithiwr mudol ynteu'n ffoadur, ac ati.

23. Derbyniodd y Pwyllgor dystiolaeth gymysg ynglŷn ag asiantaethau ar y rheng flaen yn defnyddio gwasanaethau lladmeru, gyda rhai, mae'n debyg, yn defnyddio gwasanaethau lladmeru'n dda, ac eraill ddim yn eu defnyddio'n dda.

24. Gwnaeth nifer o dystion sylw bod diffyg gwybodaeth gweithwyr mudol am eu hawliau a'u cyfrifoldebau'n rhoi mwy fyth o bwysau ar wasanaethau ar y rheng flaen i foddhau gweithwyr mudol a'u teuluoedd. Er enghraifft, roedd yna lawer o weithwyr mudol nad oeddent wedi cofrestru â Meddygon Teulu, a oedd yn golygu mwy o bwysau ar Wasanaethau Damweiniau ac Achosion Brys. Yn yr un modd, roedd mwy o bwysau ar ysgolion i foddhau plant gweithwyr mudol os nad oedd gwybodaeth gefndir yn cael ei darparu i'r ysgol.

25. Dywedodd sawl sefydliad y byddai'n dda o beth cael gwybod faint o weithwyr mudol oedd yn debygol o symud i mewn i'w hardal er mwyn iddynt allu cynllunio darpariaeth gwasanaethau'n well. Ar hyn o bryd, nid oes gan awdurdodau ystadegau eglur ar nifer y gweithwyr mudol sydd yng Nghymru, heb sôn am ragolygon a rhagfynegiadau ynglŷn â'r rheiny y disgwylir y byddant yn cyrraedd. Nododd Aelodau nad oedd y Swyddfa Ystadegau Gwladol yn gallu cyflenwi gwybodaeth fanwl gywir i awdurdodau lleol.

ARGYMHELLION

Ar ôl ystyried y dystiolaeth, gwnaeth y Pwyllgor 25 Argymhelliad i Lywodraeth Cynulliad Cymru. Argymhellodd y Pwyllgor:

Argymhelliad 1

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n datblygu gwefan amlieithog a ddiweddarir yn rheolaidd â dolenni i gyngor sydd ar gael trwy wefannau cyrff perthnasol y sector cyhoeddus, cyrff rheoleiddio a chyrrff y llywodraeth. Byddai hon hefyd yn darparu dolen i ffynonellau gwybodaeth ddibynadwy a ddarperir mewn ieithoedd mae gweithwyr mudol yn eu siarad. Pwrpas y wefan hon fyddai cyfeirio defnyddwyr at ffynonellau gwybodaeth gyffredinol a gwybodaeth â ffocws lleol yn hytrach na darparu'r wybodaeth yn uniongyrchol, gan weithredu fel 'both wybodaeth'.

Argymhelliad 2

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n hybu'r 'both wybodaeth' hon trwy: lywodraethau a swyddfeydd is-genhadon gwledydd tarddiad gweithwyr mudol yng Nghymru; pwyntiau mynediad i Gymru; sefydliadau'r sector cyhoeddus; cymdeithasau a busnesau gweithwyr mudol; a phhecyn 'Croeso i Gymru' wedi'i ddiweddarau.

Argymhelliad 3

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n galluogi'r holl awdurdodau lleol yng Nghymru i ddatblygu eu pecynnau croeso eu hunain, y gellid creu dolen rhyngddynt a gwefan amlieithog Llywodraeth Cynulliad Cymru. Dylai'r pecynnau croeso hyn gynnwys gwybodaeth am wasanaethau lleol a gwybodaeth berthnasol arall fel bancio.

Argymhelliad 4

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n hybu dealltwriaeth o wybodaeth sy'n bodoli am gymwysterau cyfatebol, ac yn hybu mynediad ati, yn enwedig ymhlith gwasanaethau cynghori, grwpiau gwirfoddol, cyflogwyr a sefydliadau perthnasol eraill.

Argymhelliad 5

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n sefydlu fforwm, gan gynnwys Sefydliadau Addysg Uwch, Colegau Addysg Bellach, Cydffederasiwn Diwydiant Prydain, y Ffederasiwn Busnesau Bach a rhanddeiliaid busnes sydd â diddordeb, i benderfynu ar ffyrdd y gall gweithwyr mudol ddefnyddio'u cymwysterau'n fwy effeithiol.

Argymhelliad 6

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n parhau i drafod ag UK NARIC, â'r bwriad o alluogi cyflogwyr llai i ddefnyddio cronfa ddata UK NARIC am bris gostyngol, o bosibl trwy system ar y cyd.

Argymhelliad 7

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n datblygu strategaeth sy'n nodi graddau'r angen am hyfforddiant yr iaith Saesneg ymhlith gweithwyr mudol, ac yn llunio cynllun gweithredu sy'n diwallu'r anghenion hyn. Dylai hwn fanylu ar amserlen ar gyfer cyflenwi hyfforddiant yr iaith Saesneg, a chynllun gweithredu cysylltiedig.

Argymhelliad 8

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n galluogi sefydliadau i wneud yn fawr o sgiliau ieithyddol presennol eu staff ar y rheng flaen, i wella'r cyfathrebu â gweithwyr mudol a'u teuluoedd. Bydd hyn yn cynnwys:

- a) darparu cyfarwyddyd ar gynnal archwiliadau sgiliau ieithyddol i alluogi sefydliadau i ddarganfod pa adnoddau iaith allai fod yn bodoli ymhlith eu staff; a,
- b) darparu cyfarwyddyd ar ddatblygu staff sydd â sgiliau ieithyddol penodol.

Argymhelliad 9

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n ymchwilio i ffurfiau amgen, hyblyg ar hyfforddiant iaith, gan gynnwys defnyddio technoleg.

Argymhelliad 10

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n ceisio cytuno â Chydffederasiwn Diwydiant Prydain, y Ffederasiwn Busnesau Bach a'r Undebau Llafur ar God Ymddygiad gwirfoddol yn ymwneud â recriwtio a chyflogi llafur mudol, ac annog cyflogwyr i'w lofnodi. Byddai Llywodraeth Cynulliad Cymru'n mynd ati'n bositif i hybu llofnodwyr i'r cod hwn.

Argymhelliad 11

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n cychwyn trafodaeth â Llywodraeth y DU a sefydliadau rhanddeiliaid perthnasol i ymestyn cylch gorchwyl yr Awdurdod Trwyddedu Gangfeistri.

Argymhelliad 12

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n cychwyn trafodaeth â Llywodraeth y DU, â'r bwriad o sefydlu 'Comisiwn Cyflogaeth Deg' i gwmpasu'r pedair asiantaeth orfodi sy'n bodoli, gyda chylch gorchwyl estynedig i gynnwys yr holl hawliau cyflogaeth sylfaenol. Byddai gan y Comisiwn hwn y pŵer, lle bo angen, i wneud hawliad i Dribiwnlys Cyflogaeth ar ran gweithiwr, a gorfodi dyfarniad.

Argymhelliad 13

Bod Fforwm Pobl Fudol Llywodraeth Cynulliad Cymru'n datblygu strategaethau i fynd i'r afael ag amodau byw gwael i weithwyr mudol, gan ymgysylltu â'r Gweinidog dros Dai.

Argymhelliad 14

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n cychwyn trafodaeth â Llywodraeth y DU ynglŷn ag adolygu system fudd-daliadau'r DU, ar sail egwyddor darparu mynediad tebyg at gymorth budd-daliadau i weithwyr mudol o Aelod-wladwriaethau A8 ac A2 yr UE â gweithwyr eraill o aelod-wladwriaethau'r Ardal Economaidd Ewropeaidd.

Argymhelliad 15

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n annog ysgolion i ddatblygu cysylltiadau â'u cymheiriaid mewn gwledydd eraill.

Argymhelliad 16

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n hybu cyfraniadau a chyflawniadau positif gweithwyr mudol yng Nghymru i gymunedau lleol yng Nghymru.

Argymhelliad 17

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n cefnogi sefydliadau sy'n gweithio i recriwtio gwirfoddolwyr o blith cymunedau mudol i weithio mewn lleoliadau cymunedol.

Argymhelliad 18

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n hwyluso rhwydweithio rhwng sefydliadau sy'n gweithio gyda gweithwyr mudol, â'r nod o rannu arfer da.

Argymhelliad 19

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n datblygu 'both wybodaeth' ar y we ar gyfer sefydliadau sy'n gweithio gyda gweithwyr mudol. Byddai'r wefan hon yn cyfeirio defnyddwyr at fanylion cyswllt sefydliadau eraill sy'n gweithio gyda gweithwyr mudol, gan eu galluogi i lunio cysylltiadau a thrafod arfer da. Byddai'r wefan hefyd yn cyfeirio defnyddwyr at asiantaethau gorfodi rheoleiddiol a ffynonellau allweddol eraill lle ceir gwybodaeth ddibynadwy. Gallai'r porth hwn hefyd ddarparu dolenni i gyngor ar gyrchu gwasanaethau cyfieithu a lladmeru.

Argymhelliad 20

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n trefnu digwyddiad undydd i ddathlu diwylliant ac amrywiaeth yng Nghymru, gan ganolbwyntio ar integreiddio cymunedol, yn cynnwys gweithwyr mudol.

Argymhelliad 21

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n datblygu hyfforddiant ar gyfer gwasanaethau datganoledig ar y rheng flaen, er mwyn galluogi mwy o ymwybyddiaeth o hawliau a chyfrifoldebau gweithwyr mudol. Dylai'r hyfforddiant hwn ddarparu cyngor ymarferol ar nodi arferion anghyfreithlon, a chysylltu ag asiantaeth orfodi briodol. Dylai'r hyfforddiant hwn hefyd ddarparu canllawiau ar faterion yn ymwneud ag amrywiaeth ddiwylliannol a chydaddoldeb sy'n gysylltiedig â rhyngweithio â gweithwyr mudol a'u teuluoedd.

Argymhelliad 22

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n datblygu hyfforddiant ar gyfer staff ar y rheng flaen, yn ymwneud â defnyddio gwasanaethau lladmeru ac argaeledd y gwasanaethau hyn, gan gynnwys adnoddau lleol a gwasanaethau proffesiynol.

Argymhelliad 23

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n cychwyn trafodaeth â Llywodraeth y DU i hybu darparu hyfforddiant tebyg i'r hyn sydd wedi'i amlinellu yn Argymhellion 21 a 22 i wasanaethau ar y rheng flaen sy'n atebol i Lywodraeth y DU.

Argymhelliad 24

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru'n galluogi staff ar y rheng flaen sy'n atebol i awdurdodau lleol i gael hyfforddiant tebyg i'r hyn sydd wedi'i amlinellu yn Argymhellion 21 a 22.

Argymhelliad 25

Bod Llywodraeth Cynulliad Cymru, ac asiantaethau eraill, yn mapio'r ffynonellau data sydd ar gael ar hyn o bryd, i benderfynu pa wybodaeth bellach sydd angen ei chasglu i gadarnhau nifer y gweithwyr mudol, a'u teuluoedd, yng Nghymru. Yna gallai Llywodraeth Cynulliad Cymru ofyn i asiantaethau ar y rheng flaen gasglu gwybodaeth y dynodir ei bod yn ofynnol, a chyflwyno achos i Lywodraeth y DU dros hwythau'n gofyn am wybodaeth debyg. Byddai hyn yn galluogi casglu data priodol i gynorthwyo awdurdodau lleol wrth iddynt gynllunio darpariaeth eu gwasanaethau yn y dyfodol.